

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 339/2012-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť L., pozemkové spoločenstvo, so sídlom v Č., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a tiež čl. 14 Ústavy Slovenskej republiky a základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 37 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1 Co/82/2012 z 23. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L., pozemkové spoločenstvo, o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2012 faxom a 13. júla 2012 poštou doručená sťažnosť L., pozemkového spoločenstva (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa

čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a tiež čl. 14 ústavy a základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1 a čl. 37 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Co/82/2012 z 23. apríla 2012.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že *«je pozemkovým spoločenstvom, ktoré je žalovaným účastníkom súdneho konania vedeného na Okresnom súde Rožňava - ako súde prvého stupňa - pod sp. zn. 5 C/88/2011...»*

Navrhovatelia E. P. a spol. (žalobcovia v 1. až 7. rade) v konaní vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 5 C/88/2011 podali na súd žalobu o určenie neplatnosti uznesenia valného zhromaždenia pozemkového spoločenstva L... a súčasne podali aj návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Okresný súd Rožňava (ďalej aj ako „okresný súd“) rozhodol dňa 27. 12. 2011 uznesením č. k. 5 C/88/2011-65 o návrhu žalobcov I. E. P. a spol. na nariadenie predbežného opatrenia tak, že návrh zamietol.

Krajský súd v Košiciach na základe odvolania podaného žalobcami... rozhodol dňa 23. 04. 2012 uznesením č. k. 1 Co/82/2012-110 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie prvostupňového súdu zmenil a uložil PaedDr. V. Š., D. Š., T. B., V. O., Ing. B. T. zdržať sa konania v mene L., pozemkového spoločenstva vo vzťahu k tretím osobám až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Rozhodnutím porušovateľa došlo k tomu, že sťažovateľovi sa predbežným opatrením zamedzuje vykonávať akékoľvek právne úkony...

V súčasnosti totiž ešte nie je rozhodnuté vo veci samej, a preto ak by osoby uvedené v uznesení porušovateľa č. k. 1 Co/82/2012-110 zo dňa 23. apríla 2012 sa museli zdržať konania vo vzťahu k tretím osobám, tak by to viedlo k znefunkčneniu sťažovateľa, pretože by za neho nemal kto vykonávať právne úkony. O. i. by napr. nebolo možné podať ani len túto sťažnosť na ústavný súd a domáhať sa tak ochrany na ústavnom súde...

V enunciáte uznesenia porušovateľa č. k. 1 Co/82/2012-110 chýba špecifikácia alebo aspoň upresnenie rozsahu v akom sa majú osoby konajúce za sťažovateľa zdržať konania v mene sťažovateľa. Napr. ak dôjde k akejkoľvek kalamitnej situácii na lesných pozemkoch

obhospodarovaných sťažovateľom, situácia bude za stavu rešpektovania predbežného opatrenia neriešiteľná...».

Sťažovateľ tiež uvádza, že uznesenie krajského súdu je „svojvoľné - porušovateľ sa nevyjadruje k deklaratórnosti zápisu volených orgánov, túto deklaratórnosť opomenie, ale vychádza z predpokladu, že kým nedôjde k zápisu do registra, osoby zvolené valným zhromaždením konať nemôžu. Porušovateľ nevysvetľuje na základe čoho dospel k takémuto záveru, len uvádza, že vyvodil takýto záver.

To značí, že ak by niekto z členov štatutárneho orgánu napr. umrel, vykonával by svoju funkciu až do rozhodnutia príslušného správneho orgánu. Len na okraj poznamenávame, že deklaratórne účinky majú napr. aj zápisy do obchodného registra.

Porušovateľ, ak by už aj mal pochybnosť o platnosti uznesenia, nevymedzil rozsah obmedzenia konať v mene sťažovateľa, ale priamo prikázal zdržať sa akýchkoľvek úkonov v mene sťažovateľa do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Teda ani nie do rozhodnutia správneho orgánu, na ktoré sa odvoláva v odôvodnení, ale do právoplatného rozhodnutia vo veci samej...

Žalovaný je subjektom, ktorý si plní povinnosti v rámci lesného hospodárstva.“.

Sťažovateľ na základe uvedeného žiada, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo L., pozemkové spoločenstvo... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co/82/2012-110 zo dňa 23. apríla 2012 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1 Co/82/2012-110 zo dňa 23. apríla 2012 Ústavný súd... zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť sťažovateľovi L., pozemkové spoločenstvo... náhradu trov konania, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť bez ústneho pojednávania.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Predmetom sťažnosti (vychádzajúc z petitu sťažnosti) je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne

konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a označeným rozhodnutím krajského súdu, ktorý zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa (ktorým prvostupňový súd zamietol návrh navrhovateľov na vydanie predbežného opatrenia) tak, že návrhu na vydanie predbežného opatrenia navrhovateľov vyhovel.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (mutatis mutandis II. ÚS 71/97).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. V danom prípade je týmto zákonom zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Pokiaľ ide o rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, táto vylučuje aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru na rozhodovanie v otázke predbežných opatrení, pretože nie sú rozhodnutiami o občianskych právach alebo záväzkoch (pozri rozhodnutie *Apis versus Slovenská republika* z 10. januára 2000 č. 39754/98, v ktorom sa konštatovala neaplikovateľnosť čl. 6 *ratione materiae* v konaní o zrušení predbežného opatrenia).

Podľa ustanovenia § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. Predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia, jeho dôsledky a spôsob zániku upravujú ustanovenia § 74 až § 77 OSP.

Predbežné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v jeho priebehu nastať. Dočasnosť tohto opatrenia ako jeho základný znak znamená, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi subjektmi. Nariadením predbežného opatrenia nezískava jeden z účastníkov práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne upravuje určitý okruh vzťahov.

Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal určením miesta a postavenia predbežného opatrenia, ak sa ten, koho sa rozhodnutie o predbežnom opatrení dotýka, domnieva (tvrdí), že došlo k porušeniu niektorého z jeho základných práv alebo slobôd.

Podľa názoru ústavného súdu rozhodovanie o návrhu na predbežné opatrenie, resp. o návrhu na zrušenie nariadeného predbežného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je však také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej (§ 74 a nasl. OSP; obdobne I. ÚS 46/00).

V kontexte argumentácie sťažovateľa je potrebné osobitne poznamenať, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Preto samotný ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežných opatrení zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu.

V konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť taktiež rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania,

lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu (obdobne III. ÚS 309/2012).

Ústavný súd zistil, že krajský súd v zmysle zásad upravených v § 212 OSP preskúmal napadnuté uznesenie prvostupňového súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia v danom štádiu konania je opodstatnený, pretože boli splnené zákonné podmienky na dočasnú úpravu pomerov účastníkov, a preto zmenil uznesenie Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C/88/2011 z 27. decembra 2011 tak, že návrhu navrhovateľov vyhovel, a tak rozhodol v neprospech sťažovateľa.

Krajský súd v konaní o určenie neplatnosti uznesenia z valného zhromaždenia (o vydanie predbežného opatrenia) opísal skutkové a právne závery z rozhodnutia okresného súdu a námietky navrhovateľov uvedené v odvolaní a po preskúmaní rozhodnutia okresného súdu konštatoval, že *„súd prvého stupňa založil svoje závery vedúce k nedôvodnosti návrhu na vydanie predbežného opatrenia na nesprávnom právnom závere a v dôsledku toho nesprávne vo veci rozhodol...“*.

Krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. f) a § 76 ods. 2 OSP a svoje rozhodnutie riadne odôvodnil a skúmal splnenie zákonných podmienok na jeho vydanie, teda predovšetkým otázku, či navrhovatelia osvedčili právo, ktorému má byť poskytnutá ochrana formou predbežného opatrenia. Bez toho, aby ústavný súd podrobne opisoval právne úvahy krajského súdu uvedené na strane 3 až 6, ktoré sú sťažovateľovi dobre známe, je potrebné konštatovať, že rozhodnutie krajského súdu nie je v žiadnom prípade svojvoľné, ako to uvádza sťažovateľ, ale možno ho považovať za ústavne udržateľné. Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 1 Co/82/2012 z 23. apríla 2012 totiž uviedol jasné a zrozumiteľné dôvody, prečo zmenil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí návrhu na vydanie predbežného opatrenia, a v potrebnej miere vysvetlil, na základe akých záverov a právnych úvah rozhodol inak ako okresný súd. Ústavný súd preto konštatoval, že nezistil, že by relevancia námietok sťažovateľa smerujúcich proti napadnutému postupu a uzneseniu krajského súdu v kontexte

posúdenia možného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru umožnila dospieť k záveru, ktorý by odôvodňoval vyslovenie porušenia uvedených práv.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom označeného základného práva nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02), sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 1 Co/82/2012 z 23. apríla 2012, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá a sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti ani neuviedol bližšie dôvody namietaného sekundárneho porušenia čl. 14 ústavy a súčasne tiež aj porušenia práva zaručeného čl. 20 ústavy, ale tiež aj porušenia práva zaručeného v čl. 35 a čl. 37 ústavy, ústavný súd viazaný petitom jeho sťažnosti sa jeho námietkami už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. augusta 2012